



JUSTITSMINISTERIET

Dato: 6. oktober 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Jeppe Malinowski
Sagsnr.: 2021-0090-2864
Dok.: 2139831

KOMMENTERET OVERSIGT

Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, hvidvaskloven og forskellige andre love (Implementering af initiativer i aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023, herunder etablering af National enhed for Særlig Kriminalitet)

I. Høringen

Et udkast til lovforslagets § 2, nr. 1-3, og §§ 3-21 har i perioden fra den 17. august 2021 til den 14. september 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, Samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Aalborg Universitet (Juridisk Fakultet), Aarhus Universitet (Juridisk Fakultet), Akademikerne, Amnesty International, Børsmæglerforening Danmark, Copenhagen Business School (CBS LAW – Institut for Ledelse, Politik og Filosofi), Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Danmarks Tekniske Universitet (DTU Diplom – Center for Diplomingeniøruddannelse), Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Akkrediteringsfond, Den Danske Aktuarforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Den Europæiske Centralbank (ECB), Den Uafhængige Politiklagemyndighed, Det Kriminalpræventive Råd, Digitaliseringsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommer-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

fuldmægtigforeningen, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Finans Danmark, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finansiell Stabilitet A/S, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen af J. A. K. Pengeinstitutter, Forsikring og Pension, Forsikringsmæglerforeningen i Danmark, Forsikringsmæglernes Brancheforening, FSR – danske revisorer, Fængselsforbundet, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK Landsklubben Kriminalforsorgen, HK Landsklubben Politiet, InvesteringsForeningsRådet, Institut for Menneskerettigheder, IT-Branchen, IT-Politisk Forening, Justitia, KL, Kriminalforsorgsforeningen, Kuratorforeningen, Københavns Universitet (Juridisk Fakultet), Københavns Universitet (Retsmedicinsk Institut), Landsdækkende Banker, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Lokale Pengeinstitutter, Politiforbundet, Politidirektørforeningen, PROSA, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigspolitiet, Rigsrevisionen, Rådet for Digital Sikkerhed og Syddansk Universitet (Juridisk Institut).

Et udkast til lovforslagets § 1, § 2, nr. 4-7, og § 22 har i perioden fra den 23. august 2021 til den 20. september 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, Samtlige byretter, 3F Fagligt Fælles Forbund, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikerne, Akademikernes Centraladministration, Alkohol og Samfund, Amnesty International Ankestyrelsen, Autobranchen Danmark, Automobilbranchens Handels- og Industriforening, Bedre Psykiatri, Beredskabsstyrelsen, Business Danmark, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Copenhagen Business School – CBS) – CBS LAW – Institut for Ledelse, Politik og Filosofi, Cyklistforbundet, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF), Danmarks Motor Union, Danmarks Nationalbank, Danmarks Tekniske Universitet – Institut for Transport (DTU Transport), Dansk Bilbrancheråd, Dansk Bilforhandler Union, Dansk Erhverv, Dansk Journalistforbund, Dansk Kørelærer-Union, Dansk Mobilitet, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Standard, Dansk Taxi Råd, Dansk Transport & Logistik (DTL), Danske Advokater, Danske A-kasser, Danske Biludlejere, Danske Kørelæreres Landsforbund, Danske Medier, Danske Motorcyklister, Danske Regioner, Danske Seniorer, Datatilsynet, De Danske Bilimportører, Den Danske Dommerforening, Det faglige hus, Det Kriminalpræventive Råd, DFIM, Digitaliseringsstyrelsen, Direktoratet

for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandsförening, Domstolsstyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Falck Danmark A/S, Familieretshuset, Finans & Leasing, Finans Danmark, Finansforbundet, Finansiell Stabilitet A/S, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, Folketingets Ombudsmand, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen af Frie Kørelærere, Foreningen af Fængselsinspektører og Vicefængselsinspektører, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen Danske Revisorer, Forsikring og Pension, Forsikringsmæglerforeningen i Danmark, Forsikringsmæglernes Brancheforening, Frie Danske Lastbilmognmænd (FDL), FSR - danske revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd FT, Fængselsforbundet, Handelshøjskolen – Århus Universitet, Hjælp Voldsofre, HK, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK Landsklubben Kriminalforsorgen, HK Landsklubben Politiet, Højesteret, Institut for Menneskerettigheder, International Transport Danmark (ITD), IT-Branchen, IT-Politisk Forening, Justitia, KL, Kriminalforsorgsforeningen, Kuratorforeningen, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet – Det Juridiske Fakultet, Køreprøvesagkyndiges Landsforening, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere, Landsforeningen af patientrådgivere og bistandsværger i Danmark, Landsforeningen af Polio Trafik- og Ulykkeskadede, Landsforeningen KRIM, Landsforeningen SIND, Lederne, Lejernes Landsorganisation, Lokale Pengeinstitutter, NOAH-Trafik, Odense Retshjælp, Offerrådgivningen, Politidirektørforeningen, Politiforbundet i Danmark, PROSA, Psykiatrifonden, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rigsrevisionen, Rådet for Bæredygtig Trafik, Rådet for Digital Sikkerhed, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Sikker Trafik, Rådet for Socialt Udsatte, Samtlige kommuner, SAVN, SikkerhedsBranchen, Syddansk Universitet – Juridisk Institut, Sø- og Handelsretten, Tekniq Arbejdsgiverne, Trafikforskningsgruppen ved Aalborg Universitet, Trafikselskaberne i Danmark, Udbetaling Danmark, Ældre Sagen, Aalborg Universitet – Juridisk Institut, Aarhus Retshjælp, Aarhus Universitet – Juridisk Institut.

II. Høringssvarene til lovforslagets § 2, nr. 1-3 og §§ 3-21

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Østre og Vestre Landsret, Advokatrådet, Dansk Arbejdsgiverforening, Datatilsynet, Det Kriminalpræventive Råd, Digitaliseringsstyrelsen, Domstolsstyrelsen, Finans Danmark, Finans og Leasing, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, Kriminalforsorgsforeningen, Københavns Byret, Nationalbanken, Politiforbundet, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rigsrevisionen, Skatteministeriet, Transparency International Danmark.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført i *kursiv*.

1. Generelt

Dansk Arbejdsgiverforening, Digitaliseringsstyrelsen, Domstolsstyrelsen, Institut for Menneskerettigheder, Kriminalforsorgsforeningen, Københavns Byret, Politiforbundet, Rigsrevisionen og Vestre Landsret har ikke bemærkninger til lovforslaget.

Det Kriminalpræventive Råd anerkender lovforslaget, som vil styrke politiets arbejde i de konkrete sager og dermed også styrke muligheden for at opdage og forhindre hvidvask.

Transparency International Danmark kvitterer positivt for, at der med lovforslaget lægges op til en styrkelse af indsatsen i forhold til særligt hvidvask.

2. Etablering af National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK)

Rigsadvokaten kan generelt tilslutte sig forslaget. Rigsadvokaten anfører, at SEØ og SEV i dag har indgået aftaler med henholdsvis Københavns Byret og Retten i Aarhus om efterforskningsværneting ved disse retter. Anvendelse af sådanne faste efterforskningsværneting kan efter Rigsadvokatens opfattelse bl.a. bidrage positivt til en mere effektiv behandling af et større antal omfattende efterforskninger, da det gør det muligt at indgå i et tæt samarbejde om den praktiske håndtering på tværs af straffesagskæden. Rigsadvokaten går på denne baggrund ud fra, at der også for NSK forudsættes indgået værnetingsaftaler med de relevante retskredse, som inden for de eksisterende værnetingsregler og med udgangspunkt i de eksisterende værnetingsaftaler skal sikre, at værnetinget under efterforskningen fastlægges på den mest hensigtsmæssige måde, herunder så der tages hensyn til karakteren af de forskellige sager hos den nye enhed, og så de fordele, der kan være ved mere faste efterforskningsværneting, så vidt muligt opnås.

Transparency International Danmark udtrykker bekymring for, at visse af de opgaver, som den nye enhed skal varetage, og som i dag varetages af SØIK, herunder bl.a. efterforskning af danske virksomheders økonomiske kriminalitet i udlandet og håndhævelse af OECD-konventioner om eksempelvis bestikkelse, ikke kommer til at nyde samme bevågenhed som i dag. Transparency International Danmark opfordrer i den forbindelse til, at der i forbindelse med lovforslagets fremsættelse gøres overvejelser om, hvordan det er muligt løbende at følge med i enhedens prioriteringer, ressourceanvendelse og resultater.

Transparency International Danmark bemærker endelig, at det i forbindelse med Europa-Kommissionens årlige ”Rule of law report” er blevet oplyst, at Danmark har et særligt anti-korrupsionsforum, og at dette ikke holder møder. Transparency International Danmark opfordrer til, at forummet forankres i den nye enhed.

Østre Landsret bemærker, at der med lovforslaget bl.a. skabes hjemmel til, at rigsadvokaten – som en fravigelse af ordningen efter retsplejelovens § 101, stk. 1, hvorefter statsadvokaterne varetager udførelsen af straffesager ved landsretterne – kan bemyndige NSK til i et nærmere bestemt omfang at varetage udførelsen af straffesager ved landsretterne. Landsretten lægger afgørende vægt på, at det ved udnyttelsen af bemyndigelsesbestemmelsen sikres, at de pågældende har den fornødne proceserfaring og et tilstrækkeligt kendskab til den praktiske behandling af straffesager ved landsretterne.

Som det fremgår af aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 gennemføres en organisatorisk omorganisering af politiet og anklagemyndigheden for bl.a. bedre at bekæmpe den komplekse og samfundsundergravende kriminalitet.

Det er vurderingen, at viden, kompetencer og ressourcer kan udnyttes bedre på tværs og dermed sikre en effektiv koordinering og prioritering af politiets og anklagemyndighedens samlede indsats, når det gælder de mest komplekse kriminalitetstyper. Samtidig kan den fremtidige ledelse have et mere entydigt fokus på indsatsen i forhold til kompleks kriminalitet og det specialiserede arbejde med straffesager til gavn for den faglige kvalitet. Der henvises i den forbindelse til pkt. 2.3.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

For så vidt angår det af Rigsadvokaten anførte om værnetingsaftaler kan Justitsministeriet i det hele tilslutte sig Rigsadvokatens bemærkninger. Justitsministeriet er enig i, at der også for NSK bør søges indgået værnetingsaftaler med de relevante retskredse.

Justitsministeriet er derudover enig i Østre Landsrets bemærkning om muligheden for at bemyndige NSK til i et nærmere bestemt omfang at varetage udførelsen af straffesager ved landsretterne og forventer, at Rigsadvokaten ved anvendelsen af ordningen sikrer, at de mødende anklagere har den fornødne proceserfaring og et tilstrækkeligt kendskab til den praktiske behandling af straffesager ved landsretterne.

Justitsministeriet noterer sig i øvrigt Transparency International Danmarks synspunkter om det særlige anti-korrupsionsforum.

3. Oprettelse af et operativt samarbejde til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering

Advokatrådet bemærker, at Advokatrådet og advokater ikke er nævnt i den foreslåede § 110 b i retsplejeloven, som vedrører etableringen af et operativt samarbejde, hvor private og myndigheder kan videregive oplysninger i konkrete sager. Advokatrådet antager derfor, at advokater og Advokatrådet ikke skal deltage i det operative myndighedsforum.

Finans og Leasing og **Finans Danmark** er meget positive over for oprettelsen af det operative samarbejde. **Finans Danmark** har i forhold til deltagerkredsen bemærket, at da det er den finansielle sektor, der formidler pengestrømmen, bør den på sigt være en fast deltager i det operative samarbejde. **Finans Danmark** har endvidere bemærket, at en række bestemmelser, herunder § 117 i lov om finansiel virksomhed, ikke finder anvendelse for filialer af udenlandske virksomheder. **Finans Danmark** har derfor foreslået, at lovforslaget udformes således, at også filialer af udenlandske virksomheder kan deltage og videregive oplysninger til et operativt samarbejde.

Justitia bemærker, at det er retssikkerhedsmæssigt særdeles betænkeligt og uforeneligt med de grundlæggende retsprincipper, der regulerer fortrolighedsforholdet mellem klient og advokat, hvis advokater aktivt skal kunne inddrages i det operationelle samarbejde, idet en sådan inddragelse vil indebære, at advokaten aktivt inddrages i efterforskningen af egne klienter og i

udvekslingen af oplysninger om disse. Justitia har derfor foreslået, at advokater og advokatvirksomheder eksplicit undtages fra deltagelse i det operative samarbejde af hensyn til klienternes retssikkerhed.

Justitia er helt grundlæggende imod forslaget om at inddrage private virksomheder og enkeltpersoner i det operative samarbejde, idet efterforskning af mulige kriminelle handlinger i dansk retstradition er en myndighedsopgave. Justitia bemærker endvidere, at det er meget betænkeligt, at forslagets § 110 b, stk. 7, tillader, at private virksomheder og personer med samtykke fra den myndighed, der har afgivet oplysninger i et operativt samarbejde, aktivt kan anvende sådanne oplysninger i egen virksomhed til f.eks. skærpede kundekendskabsprocedurer og udvidet overvågning af udvalgte kunders transaktioner uden, at disse kunder blive bekendt med, at de nu er under overvågning af en privat aktør med hvem, de har en kunderelation.

Nationalbanken støtter forslaget om, at der oprettes et operativt samarbejde under NSK. Nationalbanken har dog bemærket, at udkastet til lovforslag ikke indeholder særlige betragtninger ift., hvordan NSK, herunder det operative samarbejde, vil operere i en europæisk kontekst.

Som en udmøntning af aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 foreslås det, at der som en integreret del af den foreslåede nye National enhed for Særlig Kriminalitet oprettes et operativt samarbejde, hvor relevante myndigheder og udvalgte virksomheder og personer kan arbejde tæt sammen om at bekæmpe og forebygge alvorlig og kompleks hvidvask og terrorfinansiering. Det operative samarbejde skal bibringe politiet et mere målrettet og kvalificeret efterretningsbillede til brug for efterforskning af alvorlig hvidvask og terrorfinansiering og underliggende forbrydelser i Danmark. Efterretningerne kan endvidere medvirke til, at igangværende alvorlige kriminelle aktiviteter hurtigere opdages, standses og strafforfølge, og større sandsynlighed for, at udbyttet fra kriminelle aktiviteter beslaglægges. Efterretningerne kan yderligere medvirke til optrevling af kriminelle netværk, der f.eks. benytter sig af komplekse virksomhedskonstruktioner til hvidvask.

Herudover vil samarbejdet kunne styrke de finansielle virksomheders indsats med at forebygge hvidvask og terrorfinansiering, idet virksomhederne i højere grad kan advares mod mistænkelige forhold. De finansielle virksomheder har dermed mulighed for at tage deres forholdsregler, herunder eksempelvis skærpede kundekendskabsprocedurer og udvidet overvågning af kundens transaktioner. Dette vil samtidig kunne medføre væsentligt mere

målrettede og kvalificerede underretninger til Hvidvasksekretariatet om eventuelle mistænkelige aktiviteter hos den pågældende kunde. Underretningerne vil – hvis de vurderes relevante – kunne blive beriget med oplysninger fra Hvidvasksekretariatet og sendt til politiet til brug for en konkret efterforskning eller til administrative myndigheder som f.eks. skattemyndighederne til brug for en controlsag om skatteunddragelse. Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.6.1.2.

Det bemærkes, at Advokatrådet, som tilsynsmyndighed efter hvidvaskloven, kan deltage i et operativt samarbejde, idet Advokatrådet i medfør af hvidvasklovens kapitel 11 om tilsyn mv. er underlagt visse tilsynsforpligtelser.

Justitsministeriet bemærker i øvrigt, at der med lovforslaget lægges op til en fleksibel ordning for det operative samarbejde, hvor enheden kan beslutte at nedsætte et operative samarbejde. Deltagerkredsen kan derfor variere fra møde til møde alt efter enhedens skøn. Det er således ikke en forudsætning, at en given myndighed, virksomhed eller person automatisk deltager i et operativt samarbejde, hvis området ikke er af umiddelbar relevans for myndigheden, virksomheden eller personen, jf. nærmere pkt. 2.6.1.3.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

For så vidt angår det af Advokatrådet og Justitia anførte om advokaters deltagelse i det operative samarbejde skal Justitsministeriet bemærke, at lovforslaget siden høringen er tilrettet, så det nu af den foreslåede § 110 b, stk. 2, 3. pkt. fremgår, at advokater, jf. § 1, stk. 1, nr. 14, i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme, ikke kan deltage i et operativt samarbejde uanset bestemmelsens stk. 2, 2. pkt., jf. nærmere pkt. 2.6.1.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det bemærkes i øvrigt, at det operative samarbejde til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering er et nationalt instrument. Udvekslingen af oplysninger i det operative samarbejde kan dog selvsagt også have betydning for sager af international karakter. Det bemærkes derudover, at Hvidvasksekretariatet endvidere kan videregive efterretninger opnået på baggrund af oplysninger fra det operative samarbejde til andre medlemsstaters finansielle efterretningsenheder efter de almindelige regler herom i hvidvaskloven, ligesom politiet vil kunne benytte sig af eksisterende muligheder for samarbejde med udenlandske partnere.

4. Etablering af fast track-ordningen for hvidvaskunderretninger af særlig mistænkelig eller større karakter

Finans Danmark bemærker, at det er meget positivt, at der med forslaget indføres en klar hjemmel til at tilbageholde transaktioner. Der er dog efter Finans Danmarks opfattelse nogle uklarheder i forhold til, hvordan forpligtelsen gør sig gældende i praksis.

Finans Danmark har i den forbindelse foreslået, at ordningen kan sammenlægges med det foreslåede operative samarbejde, således at de tendenser, metoder, netværk og lignende, som kan være genstand for behandlingen i det operative samarbejde, helt eller delvist kan udgøre grundlaget for de transaktioner, der ville være omfattet af fast track-ordningen. Dette vil efter Finans Danmarks opfattelse understøtte formålet bag det operative samarbejde og fast track-ordningen.

Finans Danmark bemærker endvidere, at forslaget indebærer en risiko for, at antallet af sager, hvor kunder optræder truende over for medarbejdere i pengeinstitutterne, kan blive forøget, idet kunden får kendskab til, at transaktionerne ikke gennemføres som forventet, og der kan derfor opstå situationer, hvor kunden vil kræve dem gennemført.

Nationalbanken støtter forslaget om, at der etableres en fast track-ordning. Nationalbanken bemærker dog, at pligten til at fastfryse transaktioner ikke må påvirke borgeres adgang til at foretage dagligdags betalinger, hvorfor det bør sikres, at pligten ikke kan udvides til også at omfatte transaktioner af begrænset størrelse. Vurderingen af, hvorvidt en transaktion er særlig mistænkelig, bør desuden inddrage flere indikatorer end størrelsen, herunder f.eks. om der er tale om en af flere deltransaktioner.

Som det fremgår det af aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023, er aftaleparterne enige om at sikre, at de kriminelle ikke har mulighed for at gemme de værdier, de har snydt sig til ved deres kriminalitet, og at der derfor skal etableres en fast track-ordning, hvor hvidvaskunderretninger fra underretningspligtige efter hvidvaskloven (banker mv.) vedrørende særligt mistænkelige transaktioner skal underkastes en særlig behandling i Hvidvasksekretariatet, kombineret med en pligt for den underretningspligtige til at fastfryse transaktionen, indtil der senest ved udgangen af den efterfølgende bankdag er modtaget en tilbagemelding fra sekretariatet om, hvorvidt der skal ske beslaglæggelse.

Af hensyn til de gener, ordningen vil kunne indebære for de underretningspligtige, deres kunder og kundernes samarbejdspartnere mv., foreslås det, at forpligtelsen til at fastfryse en transaktion højst skal gælde indtil udgangen af den efterfølgende bankdag, og at fast track-ordningen afgrænses til de mere alvorlige situationer. Det vil særligt være transaktioner vedrørende større pengebeløb og transaktioner, der med høj sandsynlighed er en del af et kendt kriminalitetsmønster, hvor der er behov for hurtig indgriben, før udbyttet går tabt.

I lyset af skiftende kriminalitetsmønstre lægges der med lovforslaget op til en fleksibel ordning, hvor justitsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om transaktionsstørrelsen og øvrige kriterier for, hvornår transaktioner skal anses for særligt mistænkelige. I første omgang lægges der op til, at mistænkelige aktiviteter vedrørende indestående pengebeløb på over 1 mio. kr. skal betragtes som særligt mistænkelige. Der henvises til pkt. 2.6.2.2 og 2.6.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger. De erfaringer om tendenser, metoder, netværk og lignende, der opnås i et operativt samarbejde, jf. nærmere den foreslåede § 110 b og bemærkningerne hertil, til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering vil kunne indgå i bekendtgørelsen.

Justitsministeriet noterer sig endvidere Finans Danmarks bemærkning om, at forslaget kan føre til flere sager om kunders truende adfærd. Justitsministeriet finder det afgørende for den samlede hvidvaskindsats at beskytte medarbejdere hos de virksomheder og personer, der er underlagt forpligtelser i henhold til hvidvaskloven, idet disse medarbejdere skal være med til at udmønte de foreslåede forpligtelser i praksis. Justitsministeriet har derfor med den foreslåede § 38 a om tavshedspligt for hvidvaskunderretninger (lovforslagets § 2, nr. 5) taget initiativ til at sikre tavshedspligt omkring hvidvaskunderretninger.

Justitsministeriet er endvidere enig med Nationalbanken i, at den foreslåede fast track-ordning ikke må påvirke borgernes adgang til at foretage dagligdagstransaktioner. Det bemærkes i den forbindelse, at fast track-ordningen er begrænset til transaktioner af større eller særlig mistænkelig karakter, og at der netop er fastsat en kort tidsfrist for tilbagemelding fra Hvidvasksekretariatet til bankerne for at mindske de gener, som ordningen vil kunne medføre for bankerne og deres kunder.

5. Tavshedspligt for hvidvaskunderretninger

Finanssektorens Arbejdsgiverforening anfører, at de er helt enige i, at der skal tages hensyn til den medarbejder, der har indgivet hvidvaskunderretninger, således at de ikke risikerer at blive konfronteret eller truet af kunder i anledning af underretningen. Justitsministeriets formulering af, at medarbejderes motivation kan have betydning for at indgive hvidvaskunderretninger er dog ikke hensigtsmæssig, idet medarbejderne må formodes at overholde de arbejdsmæssige og lovgivningsmæssige forpligtelser til at udføre deres arbejde.

Justitsministeriet er enig i Finanssektorens Arbejdsgiverforenings bemærkning og har på den baggrund tilrettet bemærkningerne til den foreslåede § 38 a om tavshedspligt for hvidvaskunderretninger.

Der henvises til pkt. 2.6.3.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

III. Høringssvarene til lovforslagets § 1, § 2, nr. 4-7, og § 22

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Østre Landsret, Vestre Landsret, byretterne, Advokatrådet, Ankestyrelsen, CFU - Centralorganisationernes Fællesudvalg, Dansk Erhverv, Danske Advokater, Danske Medier, Den Danske Dommerforening, Digitaliseringsstyrelsen, Domstolsstyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Familieretshuset, FDM, Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA), Finanstilsynet, Folketingets Ombudsmand, Forbrugerrådet Tænk, Hjælp Voldsofre, Institut for Menneskerettigheder, ITD Brancheorganisation for den Danske Vejgodstransport, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Sikker Trafik, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rigsrevisionen og SOS Racisme.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført med kursiv.

1. Generelt

Ankestyrelsen, CFU - Centralorganisationernes Fællesudvalg, Dansk Erhverv, Digitaliseringsstyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Familieretshuset, Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA), Finanstilsynet, Folketin-

gets Ombudsmand, Forbrugerrådet Tænk, Rådet for Etniske Minoriteter, Rigsadvokaten, Rigspolitiet og Rigsrevisionen har ingen bemærkninger til forslaget.

2. Begrænsning af strafnedsættelse mv. for lang sagsbehandlingstid

Den Danske Dommerforening samt **præsidenterne for hhv. Østre og Vestre Landsret** bemærker, at forslaget vil medføre, at sagsbehandlingstiden i højere grad end i dag vil blive et tema under straffesagen, hvilket vil forlænge den tid, der bruges i retten på den enkelte sag. Den Danske Dommerforeningen bemærker i øvrigt, at det havde været mere nærliggende at søge problemet med utilstrækkelige ressourcer i straffesagskæden løst. **Københavns Byret på vegne af byretspræsidenterne** henholder sig til dommerforeningens høringssvar.

Advokatrådet bemærker, at den nugældende § 82, nr. 13, som foreslås ophævet, efter sin ordlyd gør overvejelse om strafnedsættelse obligatorisk, jf. ”skal”, hvorimod den foreslåede ordning lægger op til en fakultativ anvendelse af strafabat, jf. anvendelsen af ordet ”kan”. I den forbindelse bemærker Advokatrådet, at strafnedsættelse uanset formuleringen fortsat vil være obligatorisk i de tilfælde, hvor Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) kræver det.

Herudover bemærker Advokatrådet, at § 82, nr. 13, om strafnedsættelse i høj grad tager sigte på at kompensere den tiltalte for den belastning, som en straffesag alt andet lige er for alle de involverede parter, hvorfor der efter omstændighederne kan være anledning til at inddrage flere forhold i vurderingen af, om der i den konkrete sag skal ske nedsættelse. Ved ophævelse af § 82, nr. 13, bør man fortsat have disse forskellige strafformildende omstændigheder for øje.

Danske Advokater udtaler, at man gerne ser straffelovens § 82, nr. 13, bevaret i sin nuværende form. Danske Advokater opfordrer i øvrigt til, at det præciseres i de specielle bemærkninger, hvilke sager der i dag er omfattet af § 82, nr. 13, og som ikke vil være omfattet af den foreslåede § 82, stk. 2.

Hjælp Voldsofre støtter forslaget og bemærker bl.a., at det forekommer oplagt, at der fremadrettet vil blive foretaget en bredere vurdering af, hvorvidt nedsat straf skønnes ”nødvendigt” i stedet for, at nedsat straf på grund af for

lang sagsbehandlingstid sker ”pr. automatik”. Det bliver i høringssvaret videre fremhævet, at straffelovens § 82, nr. 14, giver retten mulighed for at foretage en strafnedsættelse, hvor der samtidig tages hensyn til forbrydelsens karakter, herunder om forurettet har lidt en alvorlig fysisk eller psykisk skade.

ITD, Brancheorganisation for den danske vejgodstransport, og IDT Arbejdsgiver bemærker, at det er yderst belastende for såvel virksomhed som ansat, hvis der gennem længere tid skal være uvished om udfaldet af en straffesag, der kan have store økonomiske konsekvenser, herunder fjerne deres respektive eksistensgrundlag. Det bemærkes videre, at det er af afgørende betydning, at man ikke fjerner myndighedernes incitament til at gennemføre en grundig sagsbehandling uden unødige forsinkelser, og at det skal have mærkbar konsekvens for strafudmålingen, hvis en sag trækker ud, uden at den anklagede har nogen del i forsinkelsen. Endelig opfordres der i høringssvaret til, at der fokuseres på at sikre en hurtig og smidig sagsbehandling.

Det er en velkendt problematik, at straffesagsbehandlingen er udfordret af stigende sagsbehandlingstider og voksende sagsbunker. Derfor blev der med aftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 taget et vigtigt skridt mod at løse udfordringerne. Aftalen indeholder således en række nøgleinitiativer, hvor der er investeret markant i indsatsen for at nedbringe sagsbehandlingstiderne hos politiet og anklagemyndigheden. Men der er også behov for initiativer, som styrker sagsbehandlingen og forkorter sagsbehandlingstiden på tværs af hele straffesagskæden, herunder ved at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af domstolenes ressourcer. Justitsministeriet har på den baggrund allerede iværksat en række initiativer med dette formål. Der kan eksempelvis henvises til lov nr. 1169 af 8. juni 2021 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love og om ophævelse af lov om udpantning og om udlæg uden grundlag af dom eller forlig (Effektivisering af straffesagskæden, digital kommunikation i skiftesager, pligtig afgangsalder for dommerfuldmægtige m.v.).

Justitsministeriet skal videre bemærke, at det generelt følger af retsplejelovens § 96, stk. 2, at de offentlige anklagere skal fremme enhver sag med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader. Tilsvarende skal retten efter § 843 a, stk. 1, fremme enhver sag med den hurtighed, som dens beskaffenhed kræver og tillader. Der ændres ikke med lovforslaget på disse regler, og lovforslaget tilsigter ikke at fjerne myndighedernes incitamenter til at gennemføre straffesager uden unødige forsinkelser.

For så vidt angår anvendelse af strafnedsættelse, hvor dette er påkrævet efter EMRK, bemærker Justitsministeriet, at forslaget tager sigte på at begrænse brugen af strafnedsættelse på grund af lang sagsbehandlingstid mest muligt inden for rammerne af EMRK, jf. pkt. 2.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Med lovforslaget lægges der således op til, at strafnedsættelse kun vil kunne ske, hvis det er nødvendigt på grund af kravet i EMRK artikel 6 om behandling af sagen inden for en rimelig frist.

I forhold til de omstændigheder, der skal tages i betragtning ved vurderingen af, om det på grund af kravet i EMRK artikel 6 vil være nødvendigt at give strafnedsættelse på grund af lang sagsbehandlingstid, skal Justitsministeriet bemærke, at det fremgår af pkt. 2.1.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at der skal foretages en konkret vurdering af sagens faktiske omstændigheder. Det kan udledes af praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, at sagsbehandlingstiden vurderes i forhold til (1) sagens kompleksitet, (2) parternes adfærd, og (3) de relevante myndigheders adfærd. Endelig beror vurderingen på en helhedsbedømmelse af sagen. Disse omstændigheder vil indgå i vurderingen af, om den tidsmæssige udstrækning af sagen er forenelig med kravet om rettergang inden for en »rimelig frist« Der henvises desuden til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2 og 3.

Vedrørende forskellen i anvendelsesområdet for det foreslåede § 82, stk. 2, i forhold til den gældende bestemmelse skal Justitsministeriet bemærke, at det med den gældende § 82, nr. 13, er muligt at give strafnedsættelse på grund af lang sagsbehandlingstid, uanset om dette er nødvendigt på grund af kravet i EMRK artikel 6 om behandling af sagen inden for en rimelig frist. Strafnedsættelse vil efter den foreslåede bestemmelse kun kunne ske, hvis det er nødvendigt på grund af kravet i EMRK artikel 6 om behandling af sagen inden for en rimelig frist.

3. Strafskærpelse for trusler mod ytringsfriheden

Danske Medier, Institut for Menneskerettigheder og Hjælp Voldsofre støtter, at der tages skridt til at styrke beskyttelse af ytringsfriheden.

Advokatrådet bemærker, at der muligvis er behov for at præcisere, om den foreslåede bestemmelse til straffelovens § 119, stk. 3, 2. pkt., alene angår

overtrædelser af § 119, stk. 1, og ikke § 119, stk. 2. Det skyldes, at det foreslåede punktum læses i forlængelse af § 119, stk. 3, 1. pkt., der alene angår § 119, stk. 1.

Danske Medier foreslår, at det tydeliggøres, at journalister er underlagt beskyttelsen, når de agerer som ”formidlere” af information, og ikke blot når de selv optræder som debattører. Danske Medier bemærker endvidere, at synspunkterne fra flertallet i Ytringsfrihedskommissionens betænkning 1573/2929 om ytringsfrihedens rammer og vilkår i Danmark bør gengives i lovforslaget.

Institut for Menneskerettigheder bemærker, at lovforslaget bør indeholde en ligestillingsmæssig vurdering, da undersøgelser viser, at kvinder oftere end mænd afholder sig fra at deltage i den offentlige debat som følge af den hårde og negative debattone, hvilket lovforslaget imødegår. Instituttet mener endvidere, at der bør vedtages en national handlingsplan om digital dannelse, som indeholder målrettede tiltag for alle aldersgrupper.

SOS Racisme bemærker bl.a., at der i lovforslaget tillige burde være lagt vægt på bl.a. straffelovens § 266 b (racismeparagraffen), og at det ved sager om overtrædelse af straffelovens § 266 bør tages i betragtning, om forurettede selv overtræder straffelovens §§ 266 eller 266 b. Foreningen bemærker i øvrigt, at en større opklaringsprocent og hurtigere indgriben over for digitale trusler kan være et bedre middel til beskyttelse af ytringsfriheden end den foreslåede lovændring.

Politiforbundet har ikke bemærkninger til lovforslagets konkrete dele, men bemærker generelt, at forbundet er af den opfattelse, at den beskyttede personkreds i § 119 i dag er for snæver, eftersom offentligt ansattes repræsentanter ikke ses beskyttet af bestemmelsen.

Justitsministeriet har under høringsperioden justeret den foreslåede ændring af straffelovens § 119, stk. 3, 2. pkt., herunder således at det fremstår mere klart, at strafskærpelsen ift. § 119 alene angår trusler om vold. Justitsministeriet har endvidere sammenskrevet pkt. 2.2.3.1 og pkt. 2.2.3.2.

Derudover har Justitsministeriet som følge af høringssvaret fra Danske Medier i lovforslagets bemærkninger præciseret, at strafskærpelsen også finder anvendelse i forhold til trusler rettet mod journalister og lignende, når de agerer som formidlere af information, hvilket hele tiden har været hensigten med forslaget.

Justitsministeriet finder ikke anledning til at gengive synspunkterne fra flertallet i Ytringsfrihedskommissionens betænkning 1573/2929 om ytringsfrihedens rammer og vilkår i Danmark i lovforslagets bemærkninger, da synspunkterne ikke har betydning for den foreslåede ordning.

På baggrund af bl.a. høringsvaret fra Institut for Menneskerettigheder har Justitsministeriet på ny overvejet, om lovforslaget har væsentlige ligestillingsmæssige konsekvenser og har i lyset heraf foretaget en ligestillingsvurdering, der fremgår af det fremsatte lovforslag.

For så vidt angår samspillet mellem straffeskærpelsen og straffelovens §§ 266 og 266 b bemærker Justitsministeriet, at det efter lovforslaget alene skal indgå som en skæpende omstændighed, hvis en trussel har baggrund i forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat eller i øvrigt har til formål at forhindre forurettede i at gøre brug af sin ytringsfrihed i den offentlige debat. Såfremt forurettede har fremsat ytringer, der udgør en overtrædelse af f.eks. straffelovens §§ 266 eller 266 b, og vedkommende som følge deraf bliver udsat for trusler, vil straffeskærpelsen således ikke finde anvendelse.

Endelig finder Justitsministeriet ikke anledning til at ændre på afgrænsningen af den beskyttede personkreds i straffelovens § 119 i forbindelse med nærværende lovforslag.

4. Videoafhøring af voldtægts ofre

Hjælp Voldsofre støtter, at der indføres en ordning med øget brug af videoafhøring af voldtægts ofre.

Advokatrådet anfører bl.a., at forslaget om videoafhøring af voldtægts ofre kan medføre, at forsvarsadvokaten fremover kommer til at indtage en forholdsmæssig større rolle under retssagen, fordi anklagerens afhøring kan blive overflødig eller meget kort som følge af videooptagelsen. Det kan efter organisationens opfattelse medføre reaktioner hos domstolene, hvorfor det bør præciseres i lovforslaget, at dommeren ikke skal afskære forsvarsadvokaten fra at løfte sin opgave.

Hjælp Voldsofre bemærker bl.a., at dommeren bør indtage en særligt aktiv rolle i forbindelse med, at der stilles supplerende spørgsmål til forurettede, så det sikres, at de supplerende spørgsmål ikke får karakter af genafhøring.

Foreningen bemærker endvidere, at den praktiske gennemførelse af straffesager med videoafhøringer giver anledning til overvejelser, da gennemførelsen i realiteten kan føre til, at afhøringen af forurettede kan tage længere tid, fordi videoafhøringen skal afspilles under retsmødet. Foreningen anfører, at det kan øge sagspresset på domstolene, som igen kan føre til længere berammelsestider.

Danske Advokater kan ikke støtte forslaget om at udvide muligheden for videoafhøring i retsplejelovens § 745 e, stk. 1, da foreningen finder, at videoafhøringer strider imod princippet om bevisumiddelbarhed og mundtlighed i straffesager. Foreningen påpeger bl.a., at videoafhøringer er særlig problematiske i voldtægtssager, da bevisbyrden er svær at løfte for både forurettede og tiltalte. Afhøringen af vidner i retten skal sikre, at tiltalte har mulighed for at stille spørgsmål til forurettede, og det er ifølge foreningen ubestridt, at videoafhøringer forringer tiltaltes mulighed for at forsvare sig. Foreningen finder, at det forhold, at forurettede efter forslaget er forpligtet til at give møde og svare på supplerende spørgsmål, ikke opvejer den manglende bevisumiddelbarhed.

Østre Landsret vurderer, at lovforslaget er begrundet i de helt særlige hensyn, som gør sig gældende i voldtægtssager.

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at adgangen til videoafhøring i straffesager udvides til at omfatte voldtægtsofre på 15 år eller derover og finder samlet set, at forslaget er udtryk for en rimelig balance mellem hensynet til at skåne ofret og hensynet til tiltaltes retssikkerhed.

Den Danske Dommerforening bemærker bl.a., at foreningen forstår forslaget sådan, at det er begrundet i de helt særlige hensyn, herunder til ofrene, som gør sig gældende i voldtægtssager, men at det på det principielle plan er et stort skridt at tage at indføre en generel mulighed for videoafhøring af personer over 15 år i en bestemt sagstype. Foreningen bemærker derudover, at en afhøring i retten – efter at politiets efterforskning er afsluttet, og sagens bevistemaer er kendte – alt andet lige er mere fokuseret end den første afhøring hos politiet. Derfor antager foreningen, at det i mange tilfælde vil være lange videoafhøringer, som skal afspilles i retten, og at den enkelte straffesag som følge kommer til at tage længere tid med deraf følgende konsekvenser for domstolenes ressourceanvendelse. **Københavns Byret på vegne af byretspræsidenterne** henholder sig til dommerforeningens høringssvar.

Som anført i pkt. 2.4.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget er Justitsministeriet opmærksom på, at fremgangsmåden ved videoafhøringer ikke giver forsvareren de samme muligheder for at afhøre vidnet som ved afhøring under hovedforhandlingen, hvilket kan forringe tiltaltes mulighed for at varetage sit forsvar. Justitsministeriet finder imidlertid, at de retssikkerhedsmæssige betænkeligheder ved ordningen i det væsentligste imødegås ved, at forurettede vil skulle møde i retten og blive spurgt, om vedkommende kan vedstå sig sin videooptagede forklaring, og besvare eventuelle supplerende spørgsmål.

For så vidt angår af de supplerende spørgsmål bemærker Justitsministeriet, at det følger af bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 4, at de supplerende spørgsmål ikke bør have karakter af en egentlig genafhøring af forurettede. Det indebærer, at spørgsmål til forhold, der efter rettens vurdering er tilstrækkeligt belyst ved videoafhøringen, bør afskæres i medfør af retsplejelovens § 864.

5. Prioritering af sager om personfarlig kriminalitet i relation til forsvarerbeskikkelse

Den Danske Dommerforening, Vestre Landsret, Østre Landsret og Københavns Byret på vegne af byretspræsidenterne anfører bl.a., at den markante udvidelse af sager, der fremover vil skulle anses for særligt prioriterede, vil medføre en øget ressourcemæssig belastning af domstolene og vil, hvis domstolene ikke tilføres yderligere ressourcer, medføre nedprioritering af andre sager, herunder sager om vanvidskørsel, indbrud, afpresning, hvidvask og anden økonomisk kriminalitet samt civile sager.

Domstolsstyrelsen hilser initiativet velkomment, idet det for de hidtidige målsætninger om en maksimal sagsbehandlingstid på 37 dage for VVV-sager (sager om vold, voldtægt og våben) i praksis har vist sig meget vanskelige at opnå en tilfredsstillende målopfyldelse. En ordning, hvor der løbende kan sættes ambitiøse og realistiske mål, vil således øge motivationen. Domstolsstyrelsen anfører dog bl.a., at en afgørende forudsætning er, at der afsættes de fornødne ressourcer. En foreløbig analyse peger på, at antallet af prioriterede sager vil blive mere end fordoblet i forhold til den tidligere prioritering af VVV-sager, og det estimeres, at hastebehandlingen af sager om personfarlig kriminalitet vil være forbundet med et estimeret ekstra ressourceforsøg i hver enkelt sag på anslået ca. en tredjedel. Domstolsstyrelsens foreløbige skøn er, at den ændrede prioritering vil kræve en merbevilling i omegnen af 20-25 mio. kr. pr. år. Domstolsstyrelsen foreslår bl.a., at de

yderligere midler kan afsættes i forbindelse med forhandlingerne om en ny flerårsaftale for domstolene.

Københavns Byret på vegne af byretspræsidenterne og Domstolsstyrelsen anfører endvidere, at det er en forudsætning, at anklagemyndigheden prioriterer sagerne, og at der afsættes de fornødne jurister til at møde i sagerne.

Landsforeningen for Forsvarsadvokater anfører bl.a., at forslaget er udtryk for et forkert fokus, idet forsinkelse pga. forsvarsadvokaterne udgør en relativt lille del af den langvarige sagsbehandlingstid, og at vægtningen af de tidsmæssige forsinkelsesudsigter, der kan begrunde, at beskikkelse nægtes, er uproportional med sagens samlede sagsbehandlingstid.

Advokatrådet bemærker, at et frit forsvarervalg er et af flere bærende elementer for tilliden til den proces, der kan munde ud i alvorlige sanktioner, og at man må have dette for øje ved begrænsninger i forsvarervalget. Desuden bemærkes, at forsvarerskifte, som ikke sker efter sigtedes anmodning, jf. § 741, stk. 2, i et beskedent omfang kan medføre øgede udgifter til forsvarerbistand, hvilket ikke ses nævnt i afsnittet om lovforslagets økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Danske Advokater kritiserer forslaget for ikke i tilstrækkelig grad at tage hensyn til den tiltaltes ret til et frit forsvarervalg, der er sikret i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 6, stk. 3, litra c, bl.a. med henvisning til, at der kan være områder, hvor kun nogle forsvarere er specialiserede, og at der ikke i lovforslaget er oplyst væsentlige hensyn, der kan opveje indskrænkningen i denne ret.

Institut for Menneskerettigheder henviser i sit høringssvar til instituttets høringssvar i forbindelse med indførelsen af de gældende regler om forsvarerbeskikkelse, jf. lov nr. 714 af 8. juni 2018. Institut for Menneskerettigheder anfører, at instituttet deri bl.a. gav udtryk for, at det er vigtigt at holde fast i, at udgangspunktet er, at sigtede selv har ret til at vælge sin forsvarer, og at afvisning af en sigtets forsvarervalg med henvisning til hurtigere sagsbehandling bør have undtagelsens karakter. Institut for Menneskerettigheder anfører videre, at instituttet derfor anbefalede, at det i lovbemærkningerne præciseredes, at retten i den konkrete sag skal foretage et skøn over, hvorvidt nægtelse af beskikkelse af en bestemt forsvarer er nødvendig af hensyn

til sagsbehandlingstiden. Institutet anbefaler endvidere, at det i bemærkningerne til lovudkastet estimeres, hvor mange sager ændringen forventes at få betydning for.

Politiforbundet bemærker bl.a., at forbundet kan tilslutte sig ambitionen om at sikre fremdrift i sagsbehandlingen for så vidt angår de særligt prioriterede sager, men at det er forbundets klare opfattelse, at forslaget ikke bør få den konsekvens, at politiansatte, som får beskikket en forsvarer efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 c i sager, der behandles af Den Uafhængige Politiklagemyndighed, begrænses i deres frie forsvarervalg.

Justitsministeriet forstår høringssvarene fra Den Danske Dommerforening, Vestre Landsret, Østre Landsret, Københavns Byret på vegne af byretspræsidenterne og Domstolsstyrelsen således, at disse forholder sig til implikationerne ved overgangen til et prioriteringsregime med fokus på sager om personfarlig kriminalitet og således ikke udelukkende til den del af lovforslaget, der omhandler prioritering af sager om personfarlig kriminalitet i relation til forsvarsbeskikkelse.

Videre er det Justitsministeriets forståelse, at Domstolsstyrelsens skønnede merudgifter på 20-25 mio. kr. årligt ikke er møntet på lovforslagets del om prioritering af sager om personfarlig kriminalitet i relation til forsvarsbeskikkelse, men på Domstolsstyrelsens vurdering af en fuld implementering af et nyt prioriteringsregime for sager om personfarlig kriminalitet.

Det er Justitsministeriets vurdering, at lovforslaget isoleret set ikke vil medføre en ressourcemæssig belastning af domstolene.

Vedrørende retten til frit forsvarervalg bemærkes, at det fremgår af aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023, at aftaltpartierne har besluttet, at der skal indføres målsætninger for sagsbehandlingstiden i sager om personfarlig kriminalitet på tværs af hele straffesagskæden, så der sikres en ensartet prioritering af disse sager. Formålet med lovforslaget er således at definere, hvilke sager der fremover skal anses for særligt prioriterede i relation til reglerne om beskikkelse af forsvarer og tilbagekaldelse af forsvarerbeskikkelse.

Det bemærkes i øvrigt, at der i forbindelse med lov nr. 714 af 8. juni 2018, der indførte de gældende regler om beskikkelse og afbeskikkelse af forsvarer, blev foretaget en vurdering af reglernes forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK). Det fremgår af bemærkningerne

til denne lov (Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 204 som fremsat, side 21-22) bl.a., at det er Justitsministeriets vurdering, at reglerne kan gennemføres inden for rammerne af EMRK. Det er Justitsministeriets vurdering, at tilsvarende gør sig gældende for den foreslåede ordning, der indebærer en ny og bredere afgrænsning af, hvilke sager der anses for særligt prioriterede.

I relation til beskikkelse af forsvarere for politiansatte finder Justitsministeriet, at der ikke bør gælde andre regler for forsvarerbeskikkelse i forbindelse med sager mod politiansatte, end der gælder for andre sigtede og tiltalte.

6. Regulering af bødetakster for hastighedsovertrædelser

Forenede Danske Motorejere (FDM) bemærker bl.a., at det giver god mening at justere bødetaksterne for hastighedsovertrædelser, så de følger med tiden og har en passende præventiv effekt. FDM udtrykker dog bekymring over sprogbrugen i forslaget og mener bl.a., at merindtægterne fra reguleringen af bødetaksterne udelukkende bør gå til bedre trafiksikkerhed og mere synligt politi på vejene og ikke til generel finansiering af andre forhold, der ikke er direkte relateret til trafiksikkerhed.

Rådet for Sikker Trafik støtter fuldt ud reguleringen af bødetaksterne for hastighedsovertrædelser og henviser til, at det er vigtigt, at bødestørrelserne følger med prisudviklingen, så de har en præventiv effekt. Rådet bemærker samtidig, at det bør overvejes mere generelt at hæve bøderne med 20 pct., så reguleringen kommer til at omfatte alle trafikfarlige overtrædelser af færdselsloven og ikke kun hastighedsovertrædelser.

Som det fremgår af aftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023, skal der ske lønregulering af bødetakster, så bøderne bliver tidssvarende, og som kan tilvejebringe et merprovenu, der medgår til finansiering af aftalen.

Justitsministeriet har noteret sig Rådet for Sikker Trafiks forslag om en mere generel forhøjelse af bøder for overtrædelser af færdselsloven.

IV. Lovforslaget

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i høring, er der i det fremsatte lovforslag foretaget følgende indholdsmæssige ændringer i forslaget om etablering af National enhed for Særlig Kriminalitet:

- Justitsministeriet har ændret lovforslagets §§ 4-9 og 11-16, således at adgangen til at indhente oplysninger om reelle ejere af visse selskaber og fonde mv. ændres til Hvidvasksekretariatet i stedet for National enhed for Særlig Kriminalitet. Der er alene tale om en præcisering, idet denne adgang også i dag hører til Hvidvasksekretariatet, og ikke Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, som i dag er nævnt i bestemmelserne. Hvidvasksekretariatet hører organisatorisk under Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet.

I forhold til det udkast til lovforslag om delen om styrkelse af indsatsen mod hvidvask mv, der har været i høring, er der i det fremsatte lovforslag foretaget følgende indholdsmæssige ændringer:

- Den foreslåede § 110 b, stk. 2, er ændret, således at advokater er afskåret fra at deltage i et operativt samarbejde til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering.
- Datatilsynet har telefonisk afgivet en række bemærkninger til høringsudkastets pkt. 3 om forholdet til databeskyttelseslovgivningen. Justitsministeriet har taget højde for bemærkningerne, der alene er af præciserende karakter.

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i høring, er der i det fremsatte lovforslag foretaget følgende indholdsmæssige ændringer i forslaget om strafskærpelse for trusler mod ytringsfriheden:

- Lovforslagets § 1, nr. 4, er justeret således, at det fremstår mere klart, at strafskærpelsen i forhold til straffelovens § 119 alene angår trusler om vold.
- De tidligere pkt. 2.2.3.1 og pkt. 2.2.3.2 er sammenskrevet.
- Det er præciseret i bemærkningerne, at beskyttelsen også gælder for journalister og lignende, når de agerer som formidlere af information.

- Der er i overensstemmelse med Institut for Menneskerettigheders høringssvar foretaget en ligestillingsmæssig vurdering i lovforslaget.

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i høring, er der i det fremsatte lovforslag foretaget følgende indholdsmæssige ændringer i forslaget om begrænsning af strafnedsættelse mv. for lang sagsbehandlingstid:

- Lovforslaget § 1, nr. 3, er justeret således, at det i den foreslåede ændring af straffelovens § 83, 3. pkt., nu er anført direkte i bestemmelsen, at sagsbehandlingstiden kun kommer i betragtning, hvis det er nødvendigt pga. EMRK art. 6, hvor der i høringsversionen i stedet var en henvisning til, at det foreslåede § 82, stk. 2, 2. pkt., også fandt anvendelse i forhold til § 83.
- Det er i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.3 og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2 og 3, uddybet, hvad der kan udledes af den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis.

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i høring, er der i det fremsatte lovforslag foretaget følgende indholdsmæssige ændringer i forslaget om videoafhøring af voldtægtsofre:

- Det er i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.4.3.1 tilføjet, at det forudsættes, at politiet og anklagemyndigheden som udgangspunkt vil tilbyde den forurettede videoafhøring, selvom anmeldelse er indgivet før lovens ikrafttræden, såfremt sagen endnu ikke er oversendt til domstolene.

Der er derudover foretaget en række ændringer af ren lovteknisk eller korrekturmæssig karakter.